

Zoals beloofd een MIR-rapport, waarin een analyse van datgene, wat zich heeft voorgedaan bij de terugkeer (en pogingen daartoe) van de Soyuz-TM5 naar de aarde op 6 en 7 sept. 1988. De S-TM5, verder hier maar "5" te noemen, was al in de ruimte vanaf 7 juni 1988 1403UT. Met de 5 zijn Solovyov, Savinykh en de Bulgaar Aleksandrov naar de "MIR" gegaan. De koppeling met MIR vond plaats op 9 juni 1988 te 1557UT, een geslaagde koppeling, maar even voordat de laatste fase van deze operatie begon achtte TsUP het raadzaam een directe reportage te stoppen. Uit het radioverkeer kwam naar voren, dat de bemanning meer bemoeienis had met de operatie, dan tijdens deze operaties te doen gebruikelijk. De bezoekers keerden op 17 juni 1988 probleemloos terug naar aarde op 17 juni 1988 te 1013UT. Voor de terugkeer gebruikten zij de Soyuz-TM4. De "5" bleef dus aan de MIR zitten en werd door Titov en Manarov op 18 juni 1988 verplaatst van de Kvant-koppelingspoort naar de axiale poort van de P.Kh.O. (doorgangs compartiment). Tijdens deze korte autonome vlucht werd de "5" grondig getest en over de resultaten daarvan werd uitgebreid aan TsUP verslag gedaan. Er werd met en zonder de elektrische besturing gemaneoeuvreed, en allerlei standveranderingen werden beproefd. De "5" bleef daar rustig zitten tot de terugvlucht met de "Protons 1 en 3" (Lyakhov en Mohmand) op 6 sept. '88. De ontkoppeling van de "5" vond al plaats op 5 sept. 1988 te 2255UT. Ten westen van Chili werd om 2335UT werd de B.O. (bytovoy otek- het leefcompartiment) afgestoten. Dit wordt ook wel het "orbitale compartiment" genoemd. Het is een compartiment, wat een verblijf van 1 of 2 dagen op heenvluchten mogelijk maakt. Het is dan ook noodzakelijk om, direct na het afstoten van die B.O. te gaan landen, want leefruimte en comfort in dat wat de kosmonauten dan nog hebben is dan alleen nog maar de "afdalings module" (spuskayemiy apparat), grotendeels ingekapseld door hitteschilden en het motorblok, waarmee de laatste afremming, op het juiste moment, en wanneer de "5" precies in de juiste stand staat, moet worden gerealiseerd. Dit "afdalings deel" en het "motorblok" maakten nog een rondje om de aardbol en toen begon de ellende.

DE EERSTE POGING:

Zo ong. op 6 sept. 1988 0130UT, boven de Zuid Atlantic, binnen het "venster" van het volgschip "Nevel" werd de afdalingsoperatie ingezet. Dit gebeurde nabij de grens van licht en donker, de "terminator". Het precies bepalen van de stand van de "5" t.o.v. de dampkring wordt gedaan met de I.K.V. -Infra rood Loodlijn-, die deze loodlijn bepaalt aan de hand van de infrarood straling van de aarde. In tegenstelling tot vele persberichten werkte de sensor I.K.V. wel goed, eigenlijk "te goed", want door reflecties in die "terminator-zone" kwam er ook infrarood uit andere richtingen binnen en dit gaf bij de I.K.V. verwarring, waardoor het commando "motor starten" uitbleef. Ook de reserve sensor had dezelfde conclusie getrokken. Toen na 7 minuten de I.K.V. wel een goede "loodlijn" vaststelde, werd de "blokkering" voor het starten van de motor opgeheven en de motor startte. Hier vonden 2 belangrijke dingen plaats: Lyakhov de oude rot, realiseerde zich, en dat in een fractie van een seconde, dat dit een landing zou gaan worden in een onherbergzaam gebied in China en dat met een Afghaan aan boord en hij greep in door de motor af te zetten. De motor had in totaal 3 seconden gewerkt. Het 2de belangrijke feit was minder mooi: de computer (voor die a/b van de Soyuz-TM-s "Chayka" als code naam) had zelf de motor moeten uitschakelen, omdat de berekening van een verkeerd landingsgebied bij de programmering was inbegrepen. Dus:

1. een juiste ingreep van Lyakhov, en
2. een computerfout, waarvan t.n.t. onduidelijk is of de programmering goed was of er iets vastliep.

Deze problemen deden zich dus voor toen het radioverkeer van de 5 nog door de "Nevel" werd gerelayeerd. Dus het vond plaats buiten het radiovenster van TsUP (en van ons). Direct na het uitschakelen van de motor kon Lyakhov dit wel regelrecht aan TsUP melden. Daar werd besloten de landing 3 uur uit te stellen, dus dat zou zijn 2 omlopen later, tijdens MIR omloop nr. 14658, rond 0500UT.

Vervolg in 46NEWS.MIR.